

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **K. M.**, nar.,
státní příslušnost Republika Kazachstán,
bytem v ČR ,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační
politiky,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2021, č. j. OAM-446/VL-18-P16-PD4-2009-I,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2021, č. j. OAM-446/VL-18-P16-PD4-2009-I, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto, že se podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen „zákon o azylu“) doplňková ochrana žalobkyni neprodlužuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2. Žalobkyně namítá, že žalovaný postupoval v rozporu se zákonem, došlo k porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), rozhodnutí neodpovídá okolnostem případu dle § 2 odst. 4 správního řádu. Nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci dle § 3 správního řádu. Žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo včetně skutečností uvedených účastníky, došlo k porušení § 50 odst. 4 správního řádu, žalovaný nesprávně posoudil žádost o azyl. Nebyly dostatečně uvedeny úvahy ohledně hodnocení podkladů a výkladu právních předpisů, byl porušen § 68 odst. 3 správního řádu. Nesdělil, jak se vypořádal s námitkami. Rozhodnutí je v rozporu s mezinárodními závazky ČR, konkrétně s právem na respektování soukromého a rodinného života (čl. 8 Úmluvy).
3. Žalobkyně se domnívá, že důvody, pro které jí byla udělena doplňková ochrana, nadále trvají a současně nenastaly okolnosti, které by odůvodňovaly její odnětí. Podle žalovaného již pominuly důvody, pro které byla ochrana udělována. Dle žalovaného je dcera žalobkyně X, nar. XX zletilou osobou a je schopna se o sebe postarat bez jakékoli materiální či sociální podpory ze strany rodiny. Neprodloužením doplňkové ochrany nedojde k porušení práva na soukromý a rodinný život. Dle žalobkyně je sice pravda, že je dcera již zletilá, ovšem závěry ohledně toho, že nepotřebuje materiální a sociální podporu, jsou v rozporu s podklady a skutkovým stavem. Důvodem udělení doplňkové ochrany žalobkyni bylo, že její dceři Y a celé její rodině byla na území ČR udělena doplňková ochrana a nebylo možné vyloučit, že by žalobkyni a členům rodiny mohlo nuceným vycestováním do země původu hrozit nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu spočívající zejména v porušení práva na soukromý a rodinný život. Dcera Y, nar. XX, a celá její rodina mají i nadále udělenou doplňkovou ochranu. Žalobkyně žije ve společné domácnosti s dcerou X a synem S, nar. XX. Dcera X studuje střední školu, vzhledem k tomu je dcera považována za nezaopatřené dítě. X je závislá na podpoře ze strany žalobkyně a bratra S, a dále podpoře rodiny dcery Y. Žalovaný dospěl dále k závěru, že rodinné a sociální vazby žalobkyně nejsou takového charakteru, aby vycestování žalobkyně do Kazachstánu představovalo porušení mezinárodních závazků ze strany ČR. Ohledně toho se žalovaný nevypořádal s výpovědí žalobkyně a jejím vyjádřením. Všechny okolnosti žalobkyně důkladně popsala. Žalovanému je z těchto sdělení známo, že žalobkyně od roku 2009, kdy požádala o udělení mezinárodní ochrany, Kazachstán nenavštívila. V Kazachstánu žijí její rodinní příslušníci – dva bratři, tři sestry a otec. Je v kontaktu s jednou ze sester, která ji informuje o zdravotním stavu otce. Kromě toho nemá v Kazachstánu žádné sociální vazby. Z hlediska sociálního je integrována do české společnosti, kde žijí obě její dcery a syn.
4. Dle žalobkyně vykazuje hodnocení skutkového stavu nedostatky. Hodnocení jsou neúplná, odporují obsahu spisového materiálu, opomíjejí otázku závislosti dcery na materiální a sociální podpoře rodiny. Závěry žalovaného o tom, že tuto podporu nepotřebuje, postrádají dostatečná skutková zjištění, jsou v rozporu s obsahem spisu. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a nezákonné. Žalovaný se nevypořádal s navrženými důkazními prostředky. Rozhodnutí bylo vydáno na základě spekulací, a nikoli na základě přesvědčivých důkazů a navrhovaných důkazních prostředků. K tomu žalobkyně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 72/2016 ze dne 18. 5. 2016.
5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Sdělil, že pobyt na adrese uvedené žalobkyní v žalobě evidoval do 31. 8. 2021, její pozdější, nynější místo jejího pobytu mu není známo. Uvedl,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobkyní a přihlédl k nim. Shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a bylo patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu správního řízení postupoval v souladu s příslušnými právními normami. Důvody k vyhovění žádosti nebyly shledány. Jak lze doložit materiály obsaženými ve správním spisu, žalobkyni a její (tehdy nezletilé) dceři X byla společným rozhodnutím dne 6. 9. 2011 udělena doplňková ochrana z důvodu dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že správní orgán v souvislosti s udělením doplňkové ochrany starší dceři žalobkyně, paní A. Y., posoudil existenci rodinných vazeb ve smyslu uvedeného ustanovení s ohledem na právo na jednotu rodiny ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Z rozhodnutí ze dne 19. 11. 2018, kterým byla žalobkyni a její (tehdy stále ještě nezletilé) dceři doplňková ochrana naposled prodloužena, lze zjistit, že žalobkyně mj. uvedla, že dosud nepožádala o trvalý pobyt jménem svým ani jménem své dcery, protože ta je ještě nezletilá a žalobkyně chce, aby s ní zůstala. Sdělila, že dcera by zde chtěla zůstat a dokončit studium na Obchodní akademii, zajímá se i o následné pokračování ve studiu. Žalovaný žalobkyni a její mladší dceři tímto rozhodnutím doplňkovou ochranu prodloužil z důvodu zachování rodinných vazeb a s přihlédnutím k zájmům nezletilého dítěte. Byť poslední, čtvrtá žádost o prodloužení doplňkové ochrany byla podána ještě jménem tehdy nezletilé dcery její matkou (žalobkyní), rozhodnutí ve věci již zletilé dcery bylo vydáno samostatně. Napadené správní rozhodnutí vychází ze zjištění změn, jež svědčí o tom, že pominuly důvody k dalšímu prodlužování doplňkové ochrany. Mladší dcera žalobkyně dovršila dne X plnoletosti a není již tedy nezletilou osobou, o kterou by se musela žalobkyně postarat a která by na její péči byla absolutně závislá. Zletilost a nezávislost dcery není možné pominout a nadále žadatelce prodloužit doplňkovou ochranu, která jí byla prodlužována pouze s ohledem na nezletilost jejího dítěte. V souvislosti se snahou žalobkyně setrvat na zdejším území, aby byla nablízku své nyní již dospělé dceři, která má zájem o další studium v ČR, odkázal správní orgán na možnost jeho legalizace v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Žalovaný se zabýval také zkoumáním, zda nedojde neprodloužením doplňkové ochrany k nepřiměřenému novému zásahu do soukromého a rodinného života žadatelky, a zda by tím nemohlo dojít k porušení mezinárodních závazků ČR, konkrétně práva na jednotu rodiny, jak jej garantuje čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, a to nad rámec jejího prvotního vztahu s nezletilou dcerou X. K takovému zjištění však nedospěl. Žalovaný nepominul obecná sdělení o absenci demokracie a svobody slova v zemi její státní příslušnosti, ani tvrzení o nedostatku pracovních příležitostí a povinnosti hradit studium. Žalobkyně sama je dospělou, plně právně způsobilou, zdravou a práce schopnou osobou, která by se o sebe dozajista mohla v Kazachstánu postarat, stejně tak jako činila v minulosti a činí v současnosti v ČR, a zázemí si tam vytvořit. Navzdory steskům na situaci v zemi původu žalobkyně nestuduje a nepracuje ani v ČR, přestože zde jí v tom bezesporu objektivně nic nebrání a ekonomická situace ČR i její pobytový status jí obojí umožňuje. Tvrzení o překážkách, které jí mají bránit v získání trvalého pobytu v ČR a kterými vysvětluje své nezařazení na zdejší pracovní trh, shledal správní orgán nepřesvědčivými. Pokud zde žalobkyně pobývá již 15 let, nepochybně zde strávila dobu dostatečně dlouhou k osvojení si znalosti českého jazyka a k nalezení práce. V závěru odůvodnění se správní orgán zabýval i případnou existencí ostatních důvodů, pro něž lze doplňkovou ochranu udělit či prodloužit, ani takové důvody však v rámci správního řízení neshledal.

6. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
7. Doplnková ochrana byla žalobkyni udělena rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 9. 2011, č. j. OAM-446/VL-18-K03-2009, kterým byla zároveň udělena doplnková ochrana i dceři X.
8. Při pohovoru dne 11. 1. 2021 žalobkyně sdělila, že v současné době bydlí v Praze s dcerou X a synem S. Bydlí v pronajatém bytě. Je nezaměstnaná, hlášena na úřadu práce. Do práce by chtěla nastoupit, ale je to obtížné s ohledem na situaci ohledně pandemie covid – 19. Pobírá příspěvek na živobytí. Finančně rodinu podporuje syn, který si právě vyřizuje živnost, chce si otevřít bistro s kebabem. Jiné příjmy žalobkyně nemá. Dcera X třetím rokem studuje střední školu, nepracuje. S dcerou komunikuje, sdílí plány. Finančně je podporuje syn. Je v kontaktu se starší dcerou. S tou a vnoučaty se vidají každý víkend. Kdykoli mají vnoučata prázdniny, přijedou. X starším vnoučatům pomáhá se studiem. O mladší pečuje žalobkyně. Dceři Y pomáhá s péčí o domácnost, uklízí a vaří. Pomáhají si navzájem. Dcera bydlí u Teplic s manželem a čtyřmi dětmi. Vnoučata chodí do 6. a 7. třídy v X, mladší dva jsou doma. Dcera je na mateřské. Manžel dcery organizuje obchodování s auty do Kazachstánu. Dcera i vnoučata jsou zdraví. Žalobkyně také, má pouze migrénu a užívá léky na štítnou žlázu. Absolvovala integrační program. O trvalý pobyt nepožádala, nemá práci a bojí se zkoušky z českého jazyka, od příjezdu do ČR nenavštívila ani ambasádu Kazachstánu. V Kazachstánu má dva bratry, tři sestry a otce. Je v kontaktu s jednou sestrou, která je doktorka, taji i informuje ohledně zdravotního stavu otce. V roce 2020 byla s dcerou Y a rodinou v Chorvatsku. Jela na cizinecký pas. O prodloužení doplňkové ochrany žádá z důvodu, že zde žijí již dlouho, děti tady studují a umí velmi dobře česky, neovládají kazašský jazyk. Má zde rodinu a líbí se jí tady. Ve vlasti není svoboda slova a demokracie. Studium se tam musí platit a není tam moc práce. Neví, co by se jim tam mohlo stát, neumí si to představit.
9. Dcera X při pohovoru sdělila, že bydlí v X s matkou a bratrem S. Jedná se o pronajatý byt. Je svobodná a bezdětná. Studuje třetím rokem střední školu, pobírá rodinné přídavky, nemá žádnou brigádu, finančně ji podporují matka a bratr. Jiné příjmy nemá. Nemá žádné politické přesvědčení. Je v kontaktu se starší sestrou. Vidá se s nimi většinou přes víkend, ale nyní má online výuku, tak i přes týden. Sestra bydlí s manželem a dětmi. Je na mateřské. Manžel dělá něco s auty. Všichni jsou zdraví. Matka je nezaměstnaná. Zřejmě hlášena na úřadu práce. Žádala o trvalý pobyt, ale zatím nemá rozhodnutí. Ambasádu nenavštívila. Ve vlasti má dědu, tetu a strejdu. V roce 2018 a 2020 byla v Chorvatsku s rodinou. Cestovala na cizinecký pas. Chtěla by zde bydlet, líbí se jí zde. Neumí si představit život v jiné zemi, má zde kamarády, školu, chce jít na VŠ, umí jazy. Obávala by se kazašského režimu, ničeho konkrétního.
10. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadená rozhodnutí a jim předcházející řízení v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
11. Podle § 14a zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. (2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

12. Podle § 14b zákona o azylu rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. (2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel nebo partner osoby požívající doplňkové ochrany, b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let. (3) Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny partnerovi osoby požívající doplňkové ochrany je trvání partnerství před udělením doplňkové ochrany cizinci. (4) V případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.
13. Podle § 23c písm. c) zákona o azylu podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.
14. Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabránil důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále brozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.
15. Jádrem žaloby je důraz na skutečnost, že nadále trvají skutečnosti, z důvodu kterých byla žalobkyni udělena a prodlužována doplňková ochrana, současně zde není ani důvod k jejímu odnětí. Žalobkyně v tomto směru nezmiňuje žádné konkrétní skutečnosti, pouze obecně uvádí, že nedošlo v její situaci k žádným změnám.
16. K této námitce soud uvádí, že rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 9. 2011, č. j. OAM-446/VL-18-K03-2009, byla udělena doplňková ochrana žalobkyni a současně i její mladší dceři. Žalovaný v tomto rozhodnutí konkrétně mj. uvedl, že se zabýval posouzením

možné existence vážné újmy ve smyslu porušení mezinárodních závazků ČR ve vztahu k žalobkyni a dceři. Z úřední činnosti zjistil, že starší dcera žalobkyně, Y, obdržela doplňkovou ochranu rozhodnutím ze dne 15. 2. 2011, a to na 36 měsíců. Na základě této skutečnosti provedl pohovor, aby podrobněji prozkoumal rodinné vazby ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu hovořící o právu na jednotu rodiny ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Během šetření bylo dle žalovaného spolehlivě ověřeno výpověďmi členů širší rodiny, že tito žili už za svého pobytu v Kazachstánu rodinným životem, byli si velmi blízcí, nebylo možné pominout, že žalobkyně byla velmi důležitou osobou v celém příbuzenstvu. Rovněž bylo ověřeno, že tímto rodinným životem žila rodina i v ČR, jak bylo doloženo při pohovoru ze dne 11. 8. 2011. Bez pomoci žalobkyně se její starší dcera dokáže jen stěží postarat o dceru, která má závažné zdravotní problémy. Také nelze pominout psychickou vazbu obou vnoučat na babičku, žalobkyni. Nebylo proto dle žalovaného možné jednotlivé žádosti zcela oddělit. Proto věci posuzoval ve vzájemných souvislostech a došel k závěru, že vzhledem k tomu, že dceři žalobkyně a její celé rodině byla na území ČR udělena doplňková ochrana, nelze zcela jednoznačně vyloučit, že by žalobkyni a její nezletilé dceři mohlo nuceným vycestováním do země původu hrozit nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu spočívající zejména v možném porušení práva na jednotu rodiny ve smyslu čl. 8 Úmluvy.

17. V rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany z roku 2014 (prodlouženo o 24 měsíců) žalovaný po porovnání dostupných informací konstatoval, že důvody, pro které byla žalobkyni a její nezletilé dceři udělena doplňková ochrana, trvají i nadále. I ostatním členům rodiny byla doplňková ochrana prodloužena. Vzhledem k vzájemné závislosti členů rodiny by nuceným vycestováním žalobkyně a mladší dcery došlo k porušení mezinárodních závazků ČR spočívajících zejména v možném porušení práva na jednotu rodiny ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Nenastaly ani okolnosti odůvodňující odnětí doplňkové ochrany.
18. V rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany z roku 2016 (prodlouženo o 24 měsíců) žalovaný konstatoval, že je mu známo, že dcera Y a celá její rodina i nadále požívají udělené doplňkové ochrany, v tomto ohledu tedy nedošlo k žádné změně. Poté konstatoval, že důvody, pro které byla žalobkyni a její mladší dceři udělena doplňková ochrana, i nadále trvají, nenastaly ani okolnosti odůvodňující odnětí této formy mezinárodní ochrany.
19. V rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany z roku 2018 (prodlouženo opět o 24 měsíců) žalovaný poukázal na to, že doplňková ochrana byla dceři Y prodloužena o 24 měsíců, kdy nebylo shledáno, že by v situaci rodiny s ohledem na důvody, pro které byla ochrana udělena, došlo ke změně. Žalovaný tak shledal i nadále důvody hodné zvláštního zřetele pro zachování statusu doplňkové ochrany také žalobkyni a její mladší dceři z důvodu zachování rodinných vazeb a s přihlédnutím k zájmům nezletilého dítěte.
20. **Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu postupuje žalovaný při posouzení prodloužení doplňkové ochrany tak, že prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále brozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodloužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.**

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

21. Žalovaný v roce 2011 v případě žalobkyně shledal důvodnost udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Měl-li nyní prodloužení doplňkové ochrany odepřít, bylo třeba prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové. **Žalovaný byl oprávněn doplňkovou ochranu žalobkyni neprodloužit, avšak pouze tehdy, pokud dostatečně odůvodnil, z jakého důvodu nebylo dříve možné, aby se do vlasti vrátila, zatímco nyní to již možné je.**
22. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nejprve zaobíral bezpečnostní a politickou situací v Kazachstánu. K tomu uvedl, že při posuzování žádosti vycházel mj. z Informace OAMP: Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 25. 5. 2020. Tento podklad odpovídá požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 uvedl: „*při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“ Také těmto požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují. Zpráva je z roku 2020, tedy v době rozhodování (2021) byla aktuální.
23. Žalovaný odkázal na sdělení žalobkyně uvedené v rámci seznámení s podklady, kdy konkrétně měla žalobkyni sdělit, že formálně je v čele země Tokajev, ale všechny státní záležitosti podle ní vyřizuje bývalý prezident Nazarbaev. V zemi není svoboda slova, novináři nemohou psát o věcech, o kterých chtějí, pokud tak učiní, jsou uvězněni. Stát nechce povolovat demonstrace. Když už se nějaká pořádá, jsou účastníci zadrženi a uvězněni, je přitom jedno, zda se jedná o mladší či staré osoby. Tyto informace žalobkyně čerpá z novin.
24. Žalovaný k těmto obavám žalobkyně konstatoval, že žalobkyně v průběhu řízení neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, pouze obecně vyjádřila obavu z návratu do země bez dalšího upřesnění. Jak vyplynulo z jejích tvrzení uváděných i dříve, žádné problémy v Kazachstánu neměla, taktéž z ničeho neplyne ani v současnosti, že by takové obavy měla mít. Ani žalovaným nebyly zjištěny skutečnosti, které by nasvědčovaly možným problémům žalobkyně ve vlasti, možné vážné újmě. Žalobkyně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nijak nesdělovala své názory, nepůsobila jako novinářka, neúčastnila se demonstrací.
25. Žalovaný dodal, že zkoumal v rámci své úřední činnosti i ostatní důvody, pro které je možné udělit či prodloužit doplňkovou ochranu ve smyslu zákona o azylu. Z Informace OAMP dle žalovaného vyplývá, že zákon poskytoval svobodu vnitřního pohybu a zahraničního cestování, emigrace a repatriace a vláda tato práva respektovala. Kazachstán také dle této informace dodržoval moratorium na výkon trestu smrti od července 2003 a podle kazašské ústavy je možné trest smrti udělit pouze za spáchání teroristického činu s obětmi a za činy spáchané v době války. V zemi neprobíhal ozbrojený konflikt, situace byla stabilní. Ani v těchto ohledech správní orgán neshledal důvod pro udělení, resp. prodloužení doplňkové ochrany žalobkyni z důvodu hrozící vážné újmy žalobkyni ve smyslu zákona o azylu.
26. Lze shrnout, že žalovaný nenalezl nebezpečí, které by mělo žalobkyni v zemi hrozit. V tomto ohledu soud pochybení nenalezl. Z tvrzení žalobkyně nevyplývalo, že by měla mít ve vlasti problémy, rozsah odůvodnění žalovaného v tomto ohledu odpovídá jejím tvrzením. Soud pro úplnost dodává, že si je vědom současné do jisté míry nepředvídatelné

situace vyplývající z invaze Ruské federace na Ukrajinu v únoru 2022. V době rozhodování však neměl žádné informace o tom, že by se měla bezpečnostní situace v Kazachstánu významně zhoršit.

27. Žalovaný byl povinen také zkoumat, zda jsou nadále dány důvody pro udělení doplňkové ochrany z důvodu, pro který byla v minulosti udělena, tedy dle §14 a odst. 2 písm. d), a dále, v případě, že by vyšly najevo skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné se domnívat, že by žalobkyni mohlo při návratu hrozit nebezpečí vážné újmy, byl povinen se s těmito skutečnostmi vypořádat a případně na jejich základě doplňkovou ochranu prodloužit i z jiného důvodu. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013 č. j. 6 Azs 15/2013 – 35: *„Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že jestliže během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (§ 53a odst. 4 zákona o azylu) vyjdou najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána, pak správní orgán nemůže žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítnout bez toho, že by se argumentačně vypořádal také s možností udělení doplňkové ochrany z onoho jiného (nového) důvodu. V případě kladného posouzení pouze prodlouží doplňkovou ochranu s odvoláním na tento nový důvod.“*
28. V průběhu řízení žádné nové skutečnosti zjištěny nebyly a ani žalobkyně neuvedla nic, z čeho by bylo možné uvažovat existenci jiného důvodu pro udělení doplňkové ochrany.
29. Dále se žalovaný zabíral posouzením tvrzení žalobkyně o zhoršení její ekonomické situace v případě vycestování. V této souvislosti uvedl, že důvodem podání žádosti žalobkyně je dle něj snaha o legalizaci pobytu, aby zde mohla pomáhat starší dceři s péčí o děti. Uváděla-li žalobkyně, že se ve vlasti musí za studium platit a není tam práce, neshledal toto žalovaný relevantní. Poukázal na to, že úhrada za studium a obecně horší ekonomická situace v zemi původu oproti situaci v ČR není bez dalšího skutečností, která by odůvodňovala prodloužení doplňkové ochrany. Žalobkyně je svéprávnou, zdravou a praceschopnou osobou, která je schopná se o sebe postarat tak, jak činila i v minulosti. Nelze dle něj odhlédnout od toho, že v ČR nestuduje ani nepracuje, přestože jí v tom objektivně nic nebrání, ekonomická situace v ČR i její pobytový status to přitom umožňují. Tvrzení o pandemii onemocnění covid-19, absenci práce či nedostatečné znalosti češtiny, nelze dle žalovaného přijmout jako relevantní, jestliže žije žalobkyně v ČR již od roku 2006, tedy 15 let, kdy měla nepochybně dostatek času si najít práci i se dostatečně naučit jazyk.
30. Také ohledně tohoto posouzení se soud se závěry žalovaného ztotožňuje. Žalovaný se zabýval všemi konkrétními skutečnostmi žalobkyně v tomto ohledu, které by mohly mít vliv na prodloužení doplňkové ochrany. Situaci rodiny posuzoval komplexně a zabýval se i možnými ekonomickými a sociálními dopady. Ekonomická migrace nepředstavuje azylově relevantní důvod a nemůže být důvodem ani pro prodloužení doplňkové ochrany. Co se týče absence práce, pak žalobkyně si nenašla práci ani v ČR, kdy nyní tento stav odůvodňuje pandemií onemocnění covid-19, avšak z ničeho neplyne, že by v ČR pracovala dříve, přestože zde žije již značnou dobu. Žalobkyně si tedy práci nenalezla ani v ČR, kde měla bezpochyby k tomuto dostatek příležitostí. Žalobkyně je ročník X, tedy není nikterak vysokého věku. Nebyly zjištěny ani žádné zdravotní komplikace. Uvedla, že má pouze migrénu a užívá léky na štítnou žlázu. Také tvrzení, že v Kazachstánu se za studium musí platit, je bez významu. Mladší dcera žalobkyně navštěvovala v době pohovoru třetí ročník SŠ, tedy lze očekávat, že střední školu pravděpodobně již ukončila, nebo dojde k ukončení v nejbližší době. Poté si může dcera v ČR nalézt práci či pokračovat

ve studiu, které může financovat za pomoci brigád či bratra, jak činila i doposud. Dcera se nemusí nutně vracet do Kazachstánu, pokud jí bude udělen trvalý pobyt, o který dle svých tvrzení požádala. Ani návrat do Kazachstánu, pokud jí pobyt udělen nebude, není v případě dcery nepředstavitelné řešení. Nelze také odhlédnout od toho, že na rozdíl od dcery žalobkyně uvedla, že o trvalý pobyt v ČR nepožádala, protože se bojí zkoušky z českého jazyka a nemá práci. Minimálně znalost jazyka není pandemií nikterak ovlivněna, k možnému výkonu práce se soud již vyjádřil výše. Žalobkyně naproti tomu je příjemkyní dávek. Z tvrzení žalobkyně vyplývá, že na základě udělené ochrany čerpá v ČR dávky, současně se obává podat žádost o trvalý pobyt. K tomu soud poznamenává, že institut mezinárodní ochrany představuje mimořádný prostředek, který lze uplatnit pouze v odůvodněných případech. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, uvedl: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje. K legalizaci pobytu primárně slouží postup v souladu s předpisy cizineckého práva. Dle žalovaného nebylo zjištěno, že by žalobkyně nemohla po dlouhodobém pobytu v ČR řešit náležitosti potřebné k úpravě trvalého pobytového oprávnění na území ČR. Jde o dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobu. Žalobkyně je zdravá, hovoří česky, je bezúhonná, bezesporu je schopna komunikovat s úřady ohledně řešení pobytu.*

31. Co se týče posouzení trvání důvodů, pro které byla doplňková ochrana žalobkyni udělena, zabíral se žalovaný rodinnou situací žalobkyně následovně. Žalovaný zmínil judikaturu Nejvyššího správního soudu (například rozhodnutí ze dne 28. 11. 2008, sp. zn. 5 Azs 46/2008) a uvedl, že rodinné vazby nejsou obecně důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
32. Žalovaný shrnul tvrzení žalobkyně uváděná při pohovoru ohledně její rodiny. Poté konstatoval, že snaha žalobkyně o setrvání na území je pochopitelná a logická. Opakovaně poukázal na to, že jediným důvodem pro prodlužování doplňkové ochrany byla nezletilost dcery. Doposud bylo přihlíženo k vazbě na nezletilou dceru, která je však nyní již plnoletá, přičemž nelze tak její zletilost a nezávislost pominout, a nadále prodloužit doplňkovou ochranu, která byla prodlužována pouze s ohledem na nezletilost dítěte. Podle žalovaného nebylo zjištěno, že by neprodloužením doplňkové ochrany mělo dojít k závažnému a nepřiměřenému dopadu do osobního a rodinného života, který by naplňoval definici porušení konkrétních mezinárodních závazků.
33. K posouzení trvání důvodů soud uvádí, že pokud jde o mladší dceru X, pak ta požádala dle svého sdělení o trvalý pobyt, dokončuje či dokončila střední školu, ke dni soudního rozhodnutí je v každém případě samostatná a zletilá. V tomto ohledu proto žalovaný správně dospěl k závěru, že jeden z důvodů, pro který byla doplňková ochrana udělena a prodlužována, tj. nezletilost dcery, již netrvá.
34. Žalovaný se však v odůvodnění nijak nevyjádřil ke druhému (stěžejnímu) důvodu, pro který byla žalobkyni především v minulosti doplňková ochrana (a dále prodlužována), a sice k trvání rodinné situace, kdy by vzájemné odloučení příbuzných, kteří byli zvyklí žít v zemi původu společně, mohlo být porušením mezinárodních závazků ČR, a dále k tomu,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

zda je nadále vyžadována přítomnost žalobkyně v ČR, pokud jde o to, že pomáhá starší dceři s péčí o její dceru, kdy rodině starší dcery žalobkyně zde byla udělena doplňková ochrana.

35. Z rozhodnutí žalovaného není předně vůbec zřejmé, zda vůbec byla starší dceři a její rodině doplňková ochrana i nadále prodloužena nebo nikoli. Tím méně je pak zřejmé, jaké jsou nynější rodinné vztahy. Na základě posouzení žalovaného tak není možné dovodit žádný závěr ohledně toho, trvá-li stále stav, který zde byl v době udělení doplňkové ochrany žalobkyni a pro které jí byla ochrana udělena (a prodlužována). V tomto bodě soud musí konstatovat zásadní pochybení žalovaného, neboť ten sice posoudil ve smyslu §53a odst. 4 zákona o azylu, zda žalobkyni v případě vycestování může ve vlasti hrozit vážná újma, neuvedl ale nic o tom, zda skutečnosti, pro které byla doplňková ochrana udělena, trvají. Z rozhodnutí není zřejmé, v čem se rodinná situace změnila natolik, že nyní je již vycestování žalobkyně možné. Rozhodnutí žalovaného je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné. K tomu je třeba dodat, že žalobkyni nebyla v minulosti doplňková ochrana udělena z důvodu hrozícího nebezpečí v zemi původu ani z důvodu, že by jí v zemi hrozila jakákoli újma, nýbrž výhradně z důvodu, že zde byla doplňková ochrana udělena starší dceři s rodinou. Proto bylo na místě se zaměřit v odůvodnění zejména na tuto skutečnost, což však žalovaný neučinil, a naopak se k ní vyjádřit zcela opomenul, kdy jeho jediné posouzení rodinných vztahů spočívá v tom, že uvedl, že žalobkyni byla doplňková ochrana prodlužována z důvodu nezletilosti dcery, což ale není pravdou, neboť to byl pouze doplňující důvod, jehož změna sama o sobě neodůvodňuje další neprodloužení doplňkové ochrany.
36. Bylo na místě, aby žalovaný provedl detailní zhodnocení současné rodinné situace žalobkyně na podkladě zjištěných skutečností mj. uvedených žalobkyní či její dcerou při pohovoru, a aby tyto porovnal se stavem, který zde byl v době rozhodování o udělení a prodlužování doplňkové ochrany. Bez takového posouzení je rozhodnutí zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti.
37. Soud se tak sice ztotožňuje s hodnocením žalovaného ohledně aktuální bezpečnostní situace v zemi, absence dalších důvodů pro udělení doplňkové ochrany i tvrzených ekonomických důvodů, avšak jeho hodnocení je třeba doplnit o posouzení trvání stěžejního důvodu, pro který byla doplňková ochrana udělena.
38. K tomu soud nad rámec uvedeného dodává, že má v této souvislosti za to, že situace v době vydání napadeného rozhodnutí, konkrétně v roce 2021 se od zmíněného popisu rodinné situace z roku 2011 zcela zásadně odlišuje. K udělení doplňkové ochrany bylo přistoupeno konkrétně z důvodu potřeb starší dcery žalobkyně, které byla spolu s její rodinou udělena doplňková ochrana, a žalobkyně této dceři vypomáhala s péčí o dceru, kdy rodina byla i v Kazachstánu zvyklá žít spolu. Vzhledem k tomuto důvodu je třeba uvést, že nynější žádost žalobkyně o prodloužení doplňkové ochrany byla posuzována po přibližně 10 letech, a tedy za zcela odlišné situace, pokud jde o věk vnučky, s jejíž péčí měla žalobkyně vypomáhat.
39. Předně nelze shodným způsobem hodnotit soužití rodiny, která nežije spolu, nýbrž žalobkyně s mladší dcerou a synem žije v X, zatímco rodina starší dcery samostatně funguje poblíž X. Tvrzení žalobkyně o pomoci v domácnosti nemůže být samo o sobě dostačující pro prodloužení doplňkové ochrany. Co se týče starší dcery a péče o vnučku, pak vnučce je nyní již o deset let více, než jí bylo v době udělení ochrany, z ničeho

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

neplyne, že by byla vyžadována nezbytná pomoc a péče ze strany žalobkyně, tím i její přítomnost, což prokazuje i fakt, že rodina nežije spolu. Z pohovoru žalobkyně i dcery shodně vyplynulo, že starší dcera žalobkyně má celkem 4 děti, dvě mladší a dvě starší, starší chodí do 6. a 7. třídy ZŠ, s mladšími je starší dcera na mateřské. Dle tvrzení žalobkyně při pohovoru jsou dcera i vnoučata zdraví, tedy již neplatí dřívější nutnost péče o vnučku ze zdravotních důvodů. Co se tedy týče důvodu, že rodina byla zvyklá žít v Kazachstánu společně, a proto nebylo shledáno jako vhodné řešení její oddělení, což byl jeden z důvodů pro udělení doplňkové ochrany, pak tato situace se zjevně nepochybně změnila. Není tedy pravdou, že by skutečnosti udělení doplňkové ochrany trvaly, neboť ty naopak doznaly značných změn. Žalobkyně žije s mladší dcerou a synem, jak potvrdil i pohovor s dcerou. Starší dcera, od jejíž doplňkové ochrany se odvíjela i doplňková ochrana žalobkyně, již žije na jiném místě, vídají se o víkendech. Fakt, že má starší dcera další děti, je nepodstatný, není vyžadována přítomnost žalobkyně. Z ničeho neplynou mimořádné okolnosti ohledně potřeb dětí. Taktéž syn S je zcela samostatný, dle tvrzení matky je to on, kdo se podílí na financování potřeb rodiny.

40. Vycestování žalobkyně ob stojí i ve světle tzv. extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy. V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (...) a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98).*“ Návrat žalobkyně do vlasti považuje soud za možný, nebylo prokázáno, že by své rodinné vazby nemohla realizovat v Kazachstánu. Pokud bude chtít žalobkyně upřednostnit společné soužití, může se odstěhovat do vlasti i její dcera či syn. Případná složitost takové volby nezakládá porušení mezinárodních závazků ČR.
41. V případě návratu žalobkyně do Kazachstánu nelze vyloučit zhoršení její životní úrovně či dočasné odloučení od rodiny žijící v ČR, avšak tímto nedejde k ohrožení žalobkyně ani jejích dětí, nedejde ani k porušení mezinárodních závazků ČR, a tedy ani porušení tvrzených čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte, neboť všechny děti žalobkyně jsou již zletilé a o vnuky je pečováno ze strany jejich matky, která je na mateřské s dalšími dětmi, finančně rodinu zajišťuje otec. Mladší dcera je sice studentka, ale i tak je schopná se postarat, například za pomoci bratra. Žalobkyně může práci najít i v Kazachstánu živit rodinu tam. Je zdravá, nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by jí v tom měly bránit.
42. Lze shrnout, že s žalovaným je možné nepochybně souhlasit, pokud jde o jeho závěry ohledně posouzení bezpečnosti ve vlasti, absence hrozící újmy, nedůvodnost tvrzených ekonomických důvodů, jakož i zletilosti mladší dcery, důvodem pro udělení a další prodlužování doplňkové ochrany však byla zejména skutečnost vztahující se ke starší dceři žalobkyně, kterou bude třeba se znovu zabývat a posoudit její relevanci vzhledem k aktuální situaci rodiny.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

43. Soud proto z důvodů shora uvedených rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Bude na žalovaném, aby v novém rozhodnutí odůvodnil, z jakého důvodu doznala rodinná situace žalobkyně takové změny, že důvody, pro které byla ochrana udělena, nadále netrvají.
44. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně sice měla ve věci úspěch, avšak žádné náklady řízení jí nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 17.8. 2022

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce